

Захарченко Н.В.,

д.е.н., професор

Михайлова Д.С.,

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ВЕНЧУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Венчурна діяльність на відміну від інших видів діяльності має свої особливості, урахування яких має бути обов'язковим на фоні тих

трансформаційних процесів, які відбуваються наразі в Україні. Це пов'язано з низкою чинників впливу на розвиток венчурної діяльності. Більшість науковців, які досліджували та аналізували чинники впливу на розвиток венчурної діяльності, такі як Аммосов Ю. П., Галиця І. О., Дериколенко О. М., Тарадайко Д. О., Кутрань К. В. по-різному підходять до такої систематизації. Вивчення праць цих та інших вчених, практиків та враховуючи встановлені передумови для впровадження венчурної діяльності, обумовило визначення чинників впливу на розвиток венчурної діяльності в Україні.

Першим чинником є світова фінансово-економічна криза, спричинена COVID-19, яка стала індикатором слабких місць в економіці всього світу. Зокрема в Україні пройшла хвиля банкрутств і скорочень робочих місць, що ускладнює відновлення вітчизняної економіки і говорить про наявність суттєвих ризиків забезпечення стійкості фінансової системи України у бюджетній, борговій та банківській сфері. Вихід із кризи може надати Україні поштовх до реформування країни. І саме в цьому є можливість до активізації венчурної діяльності, яка несе в собі нові інноваційні ідеї та проекти. Другим чинником впливу є впровадження дуальної освіти, що надасть можливість об'єднати зусилля промислових підприємств та вищих навчальних закладів різних спеціальностей, в першу чергу технічних, медичних, нанотехнологій та інших. Для цього є всі підстави. За період 2014 – 2018 рр. до Укрпатенту подано 21418 заявок на отримання патентів на винаходи, з них за національною процедурою – 12449, за міжнародною процедурою РСТ – 8969. За такий же період надійшло 695 заявок від національних заявників для патентування винаходів за процедурою РСТ в іноземних країнах, в середньому 139 заявок на рік. Безумовними лідерами за кількістю поданих заявок серед національних заявників є вищі навчальні заклади. Зокрема, у 2018 році найбільшу активність у поданні заявок виявили Національний університет харчових технологій, Національний університет біоресурсів і природокористування, Одеський державний медичний університет та Ужгородський національний університет [4]. Наступним чинником може стати розвиток в Україні креативного сектору

саме питання інтелектуальної власності. Дані щорічного дослідження CANnual Report 2018. свідчать, що Україна увійшла до Топ-3 країн Східної і Центральної Європи, у яких рекламна індустрія має сильний вплив на економіку країни в цілому. У частині розкриття потенціалу в культурних та креативних індустріях, в Україні, зокрема, сконцентровано найбільше продуктивних ІТ-компаній (за оцінками експертів працює близько 80 компаній-розробників), в яких працює понад 20 000 осіб. Крім ІТ-сектору, досить динамічно розвивається сектор музики й виконавського мистецтва (розмір світового музичного ринку у 2017 р. становив понад \$17 млрд.). Щороку цей ринок зростає в середньому на 6 %. Сферою, де активно створюються авторські права, є також книговидавництво та письменництво. Впродовж останніх трьох років освітній ринок України демонструє позитивну динаміку. Зокрема за даними Книжкової палати України за 2018 рік було видано 22 612 примірників книжок, в той час як 2017 – 22 047 примірників, а 2016 – менше 22 тис. [1]. Четвертим чинником впливу на розвиток венчурної діяльності є інноваційний розвиток промислових та високотехнологічних підприємств. У 2018 році упровадження інновацій здійснювали 739 інноваційно активних підприємств проти 672 у 2017 році. Кількість впроваджених у виробництво нових технологічних процесів у 2018 році складає 2002 од. проти 1831 од. у 2017 році. Обсяг реалізованої інноваційної продукції теж має тенденцію до зростання, а саме на 7146,9 млн.грн. у 2018 році. [3]. Наявність інфраструктури венчурного фінансування є наступним чинником розвитку венчурної діяльності. Організації типу «інкубаторів» спроможні формувати сприятливе підприємницьке середовище з усім спектром науково-виробничих, організаційно-фінансових послуг. «Інкубатори» можуть створюватись при наукових установах, закладах освіти, діяльність яких має охоплювати наукове консультування, попередню експертизу проектів, фінансову підтримку через венчурний капітал, державні субсидії тощо. В Україні необхідно створювати нові форми управління циклом «наука – техніка – виробництво», до яких належать технопарки і технополіси. Найпоширенішими можуть бути такі парки: технологічні, промислові і

дослідно-конструкторські. У містах України, які мають потужний науково-технічний потенціал, доцільно створювати технопарки у формі агломерації наукомістких фірм і виробничих підприємств, які групуються навколо наукових центрів [2].

На думку авторів, вище перелічені чинники не є вичерпним переліком, їх можливо продовжувати у наступних наукових дослідженнях.

Література:

1. Дериколенко О.М. Методологія венчурної діяльності промислових підприємств: монографія. Суми: Видавництво ВВП “Мрія”, 2017. 346 с.
2. Кутрань К. В. Фактори впливу на розвиток венчурного інвестування в Україні. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=13>.
3. Наукова та інноваційна діяльність України. URL : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/09/zb_nauka_2018.pdf.
4. Національна стратегія розвитку інтелектуальної власності: проект. URL: https://intelvlas.com.ua/wp-content/uploads/Проект_Стратегія_IP_new.pdf.